

ARBOGA KOMMUN

Finanspolicy

Revidering 2023

Innehåll

1	Principer för finansverksamheten	4
1.1	Syfte	4
1.2	Övergripande mål för finansverksamheten	4
1.3	Samordning av finansverksamheten	5
1.4	Principer för upplåning och borgen	5
1.5	Övrig borgensteckning	6
1.6	Extern och intern medelsförvaltning	6
1.7	Revidering av finanspolicyn	7
2	Ansvarsfördelning	8
2.1	Kommunfullmäktiges ansvar	8
2.2	Kommunstyrelsens ansvar	8
2.3	Kommunens economichef	9
2.4	Förvaltningsorganisationen	9
2.5	De kommunala bolagen	9
2.6	Operativa risker	10
3	Likviditetshantering – Generella regler för kapitalförvaltning	11
3.1	Generella principer – Hållbara och ansvarsfulla investeringar	11
3.2	Riskdefinitioner – Motparter	12
3.3	Likvida medel – Förvaring av värdepapper	12
3.4	Placeringar – Förvaltare	13
3.5	Risker i kapitalförvaltningen	14
3.5.1	Valutarisk	14
3.5.2	Ränterisk	15
3.5.3	Kreditrisk	15
4	Kortfristig likviditetsförvaltning	16
Bakgrund		16
4.2	Mål	16
4.3	Strategi och riskhantering	16
4.4	Tillåtna tillgångsslag	17
5	Medelfristig likviditetsförvaltning	18
5.1	Bakgrund	18
5.2	Mål	18

5.3	Strategi och riskhantering	18
5.4	Tillåtna tillgångsslag	18
5.5	Limiter för tillgångsslag	18
6	Långsiktig kapitalförvaltning	20
	Bakgrund	20
6.2	Mål	20
6.3	Strategi och riskhantering	20
6.4	Tillåtna tillgångsslag	20
6.5	Limiter för tillgångsslag	20
7	Skuldhantering	22
7.1	Generella principer	22
7.2	Riskdefinitioner	22
7.3	Hantering av risker	22
7.4	Finansieringsalternativ	23
7.5	Finansiella derivat	24
7.6	Utlåning	24
7.7	Leasing	25
8	Övriga risker	26
8.1	Motpartsrisk	26
8.2	Valutarisk	26
8.3	Operativa risker	26
9	Riskkontroll, styrning och rapportering	28
9.1	Rapportering	28

1 Principer för finansverksamheten

Finanspolicyn anger de övergripande principerna för finansverksamheten i kommunkoncernen. Finanspolicyn ska utgöra ett ramverk med övergripande målsättningar, ansvarsfördelning, riskdefinitioner, limiter och riktlinjer som beslutas av kommunfullmäktige.

Med kommunkoncernen (kommunen) avses Arboga kommun och dess majoritetsägda bolag (bolagen).

Policyn bör även vara vägledande för finansverksamheten inom kommunens förvaltade stiftelser. För hantering av kommunens samförvaltade stiftelser finns det ska det finnas separata placeringsriktlinjer.

Kommunen har inte avsatta medel för att täcka hela pensionsåtagandet. Dessa medel ska hanteras i enlighet med denna policy så att medel finns tillgängliga för utbetalning av pensioner. De medel som i kommunen finns avsatta för pensionsförpliktelser återlånas till investeringar. Med återlån menas att pensionsmedlen fortsatt utgör en del av kommunens rörelsekapital.

Vägledande för den finansiella hanteringen är kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt de fastställda finansiella målen.

1.1 Syfte

Syftet med finanspolicyn är att

- fastställa riktlinjer för finansverksamheten inom kommunen
- ange hur ansvaret för finansverksamheten är fördelat
- identifiera vilka finansiella risker kommunen är exponerad för och hur riskerna ska hanteras
- ange på vilket sätt rapportering, uppföljning och kontroll ska utformas.

1.2 Övergripande mål för finansverksamheten

De övergripande målsättningarna för finansverksamheten är att

- säkerställa betalningsförmågan på kort och lång sikt, trygga tillgången till kapital samt tillgodose behovet av finansiering av investeringar
- uppnå bästa möjliga finansnetto inom ramen för de riktlinjer som fastställs

- utarbeta goda rutiner för att effektivt utnyttja tillgänglig likviditet och när tillfälle ges amortera på utestående låneskuld
- säkerställa att finanshanteringen bedrivs med god intern kontroll och med beaktande av lågt risktagande.

1.3 Samordning av finansverksamheten

För att hantera kommunens ekonomi effektivt, ska kommunen på det sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige beslutar, samordna de finansiella frågorna inom ~~kommunen~~ **kommunkoncernen**. Samordningen regleras i denna finanspolicy samt i avtal och/eller ägardirektiv.

En samordning av de finansiella aktiviteterna ska alltid eftersträvas för att dra nytta av befintlig likviditet och olika kompetenser inom kommunen. Bolagen ska bistå kommunen med uppgifter om likviditets- och finansieringsbehov. Därigenom kan kommunen få en överblick över de risker som koncernen har och vilket likviditetsbehov koncernen har som helhet.

1.4 Principer för upplåning och borgen

Kommunens upplåning och likviditetshantering utgår från den aktuella likviditetssituationen samt upprättad likviditetsprognos på kort och lång sikt. Nettoupplåningsbehovet är en konsekvens av kommunens löpande kassaflöden.

Kommunens nettoupplåning på den externa marknaden är starkt beroende av beslutade investeringar. Upplåning får bara genomföras för att täcka finansierings- eller refinansieringsbehov i någon av kommunens verksamheter. Upplåning som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst (arbitrageaffär) är inte tillåtet.

Finansiell leasing jämställs med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i denna policy.

Restriktivitet ska gälla för tecknande av kommunens borgen. Normalt lämnas borgen endast till de kommunala bolagen. **Kommunens prissättning av internlån, in- och utlåning på koncernkontot och borgensavgifter ska baseras på en modell som säkerställer marknadsmässiga villkor i syfte att möta EU:s statsstödsregler och lagkrav på konkurrens-neutralitet för de**

verksamheter som verkar i konkurrens med privata aktörer. Uppdaterad prissättning av internlån, in- och utlåning på koncernkontot respektive borgensavgifter ska uppdateras kontinuerligt, dock minst en gång per år. Det enskilda bolaget, samt eventuella externa parter, ska belastas med en borgensavgift så att kapitalkostnaden sammantaget blir marknadsmässig. Avgiften fastställs av kommunfullmäktige. Vad gäller borgensavgift avseende verksamheten Vatten och Avlopp betraktas inte det som en konkurrensutsatt verksamhet "nödvändig kostnad" och avgift ska inte tas ut. Däremot har kommunen rätt att ta ut en avgift som täcker administrationen för att hantera upplåningen inom VA.

1.5 Övrig borgensteckning

Borgen och garantier som tecknas av kommunen för föreningar och andra externa parter ska beslutas av kommunfullmäktige. Godkännande ska endast ske i undantagsfall och enbart när all annan möjlighet till finansiering har beaktats. All borgensteckning ska vara belopps- och tidsbegränsad. Investeringsobjekten, vars lån kommunen lämnat borgen för, ska under hela borgensåtagandet vara försäkrade.

För att en borgensteckning ska tillstyrkas ska

- ändamålet stödja kommunens mål för verksamheten
- verksamheten ha en långsiktig plan och inriktning som ger kommunen och dess medborgare ett tydligt mervärde, på både kort och lång sikt
- verksamheten vila på realistiska ekonomiska grunder.

Kommunens regressrätt ska användas. Avskrivning av regresser ska övervägas då gäldenär gått i konkurs eller av annan anledning inte anses kunna kompensera kommunen.

1.6 Extern och intern medelsförvaltning

I de fall extern medelsförvaltning förekommer ska skriftligt avtal upprättas mellan kommunen och den externa förvaltaren. Avtalen ska utformas så att den externa förvaltarens uppdrag inte strider mot kommunens finanspolicy. Ovanstående är även tillämpligt vid förvaltning av annan organisations (till exempel stiftelses) medel.

1.7 Revidering av finanspolicyn

En översyn av finanspolicyn ska kontinuerligt genomföras och vid behov revideras av kommunfullmäktige.

2 Ansvarsfördelning

Nedan beskrivs ansvars- och befogenhetsfördelning mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, kommunens ekonomichef, kommunala förvaltningar och bolag. Delegering av beslutanderätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av kommunstyrelsens reglemente. Delegering av beslutanderätt från kommunstyrelsen till delegat framgår av kommunstyrelsens delegationsordning.

2.1 Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktiges ansvar är att

- fastställa kommunens finanspolicy
- besluta om eventuella alternativa finansieringskällor
- besluta om kommunens finansiella mål
- besluta om beloppsramar för kommunens nyupplåning under kommande budgetår
- besluta om kommunens omsättning av lån under kommande budgetår
- besluta om borgensramar och borgensavgifter.

2.2 Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens medelsförvaltning och verkställer kommunfullmäktiges beslut samt att

- fastställa delegationsordning för kommunen samt vilka personer som har rätt att underteckna finansiella avtal
- besluta om tillfälliga och mindre omfattande avsteg från finanspolicyn om särskilda skäl föreligger. Eventuella avsteg ska rapporteras vid nästa rapporteringstillfälle till kommunfullmäktige
- vid behov lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av finanspolicyn.

2.3 Kommunens ekonomichef

Ekonomichefen inom kommunen ansvarar under kommunstyrelsen för genomförandet av den finansiella verksamheten på de sätt och inom de ramar som kommunstyrelsen beslutar.

Ekonomichefen ansvarar för att

- ha det övergripande ansvaret för kommunens finansiella verksamhet såsom upplåning, utlåning, likviditetshandling, placeringar, borgens-, och ansvarsförbindelser
- fatta beslut inom given delegationsram för finansiell verksamhet
- operativt utföra och administrera beslut avseende finansiell verksamhet såsom exempelvis lån, derivat och placeringar
- genom kontinuerlig och aktiv medelshandling åstadkomma lägre finansieringskostnader och skapa avkastning på eventuell överskottslikviditet
- samordna kommunens kontakter med finansiella motparter
- bevaka och kontrollera kommunens och externa finansiella risker
- verka för en samordning av kommunens finansiella aktiviteter
- leda ekonomiprocessen och se till att systemstöd, rutiner och kompetens finns så att de finansiella riktlinjerna kan följas. Genomföra upphandling av finansiella tjänster, ta fram finansiella avtal
- lämna kommunstyrelsen rapporter om den finansiella utvecklingen och ställningen, om fattade finansiella beslut grundade på delegation samt i övrigt hos styrelsen initiera frågor inom det finansiella området
- ansvara för att finanspolicyn följs och vid behov föreslå uppdatering av finanspolicyn.

2.4 Förvaltningsorganisationen

Följer i sin verksamhet reglerna i den finansiella policyn, reglementen och delegationsbeslut.

2.5 De kommunala bolagen

I de kommunala bolagen ska respektive styrelse tillämpa denna policy. Respektive styrelse har ett självständigt ansvar för bolagets finansiella verksamhet och risker.

Bolaget ska, efter samråd med kommunens ekonomichef, ansvara för

- beslut avseende beloppsramar för bolagets nyupplåning kommande budgetår
- beslut avseende beloppsramar för bolagets omsättning av lån under kommande budgetår
- att operativt utföra och administrera beslut avseende finansiell verksamhet såsom exempelvis lån, derivat och placeringar
- att se till att systemstöd, rutiner och kompetens finns så att de finansiella riktlinjerna kan följas. Genomföra upphandling av finansiella tjänster, ta fram finansiella avtal
- att lämna kommunstyrelsen rapporter om den finansiella utvecklingen och ställningen.

2.6 Operativa risker

- *Operativa risker*, Risken för merkostnader på grund av att fel uppstår till följd av IT-problem, bristande rutiner eller mänskliga misstag.

Målsättningen med hanteringen av operativa risker är att

- se till att finansverksamheten bedrivs på ett kontrollerat sätt och att kommunen vid varje tidpunkt har korrekt information om positioner och risker så att beslut kan fattas på korrekta grunder
- minimera förluster på grund av fel i processer, system eller på grund av bristande kontroll.

De operativa riskerna ska minskas på följande sätt:

- Det ska finnas en process för löpande identifiering, värdering och hantering av operativa risker inom finansverksamheten. Innan nya finansiella instrument får användas ska det säkerställas att de kan hanteras i systemen, både redovisnings- och värderingsmässigt
- Avvikelse från fastlagd policy ska snarast rapporteras till kommunstyrelsen
- Den operativa finanshanteringen ska dokumenteras
- Kommunen ska fortlöpande identifiera, värdera och hantera operativa risker inom finansverksamheten.

3 Likviditetshantering – Generella regler för kapitalförvaltning

3.1 – Generella principer – Hållbara och ansvarsfulla investeringar

Kommunen ska vid val av placeringar ta hänsyn till och främja god etik, ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Kommunen har som krav att de företag och organisationer i vilka kapital investeras följer de internationella normer för mänskliga rättigheter, arbete och miljö, vilka finns formulerade i FN-konventioner och traktater som humanitär rätt, folkrätt och miljölagstiftning.

Placeringar medges ej i företag vars omsättning till mer än fem procent kommer från produktion eller försäljning av krigsmateriel, porno-grafi, kommersiell spelverksamhet eller tobaks- och alkoholvaror.

Vidare medges inte placeringar i företag vars omsättning till mer än fem procent kommer från utvinning av fossila bränslen. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom till exempel produktion och prospektering.

Kommunens likvida medel och betalningsflöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem. Likviditetshanteringens har följande generella principer:

- Likviditetshanteringens ska bedrivas med målet att samordna kapitalströmmar inom kommunen samt för att sänka räntekostnaderna genom effektiva betalningsrutiner och god likviditetsplanering
- En samordning av de finansiella aktiviteterna ska alltid eftersträvas för att dra nytta av befintlig likviditet
- Huvudprincipen är att amortera på utestående låneskuld om det är ekonomiskt försvarbart men det kan även vara aktuellt att kortsiktigt placera överskottslikviditet för att skapa avkastning fram till medlen behövs för investeringar. Dessa placeringar får ske enligt de riktlinjer som framgår nedan
- Kortfristig överskottslikviditet i bolagen ska placeras på koncernkontot. Likviditetsöverskott i bolagen som inte är

tillfällig betalningsberedskap ska användas för att amortera bolagens låneskuld.

3.2 — Riskdefinitioner Motparter

Köp och försäljningar av värdepapper och valutor ska göras via etablerade finansiella institutioner. Godkända motparter är:

- svensk bank, värdepappersinstitut eller annat finansiellt institut som har Finansinspektionens tillstånd att bedriva handel med finansiella instrument eller valutor
- utländska institutioner som har tillstånd liknande det som anges i första punkten och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Transaktioner ska ske enligt principen betalning mot leverans. Undantag från denna princip är tillåten vid tillfällen då det normala förfarandet är annat, exempelvis vid nyemissioner.

Kommunen har följande riskdefinitioner avseende likviditets-
hantering och placeringar:

- Ränterisk, risken att marknadsvärdet i en placering sjunker vid en ränteuppgång
- Likviditetsrisk, innebär risken att kommunen inte omedelbart kan omsätta en placering på marknaden och/eller har tillräcklig likviditet för att hantera löpande utbetalningar
- Kreditrisk, risken att kommunen inte får tillbaka sin placering inklusive upplupen ränta på grund av motpartens fallissemang, det vill säga att motparten får betalningssvårigheter eller går i konkurs.

Under avsnittet Övriga risker beskrivs ytterligare risker relaterat till placeringar.

3.3 — Likvida medel Förvaring av värdepapper

Kommunens tillgångar ska förvaras hos:

- svensk bank eller institut som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring eller hos
- utländsk bank eller institut som har tillstånd liknande det som anges i första punkten och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Kommunen ska säkerställa en god betalningsberedskap genom att en checkkredit på minst 50 miljoner kronor ska finnas. Inom ramen för checkkrediten ska flödet styras så att svängningar i likviditeten minimeras.

Tillgänglig likviditet kan bestå av

- kassa och bank
- noterade räntebärande tillgångar som kan omsättas inom fem dagar
- skriftliga bekräftade, ej använda kreditlöften och checkkredit.

För att möjliggöra en effektiv likviditetshantering ska en samordning inom koncernen av likviditeten ske och likviditetsplaner upprättas. Likviditetsplaneringen ska

- ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort och lång sikt
- utgöra underlag för beslut om upplåning och placering av likvida medel.

3.4 Placeringar Förvaltare

Förvaltare kan vara intern (finansfunktionen) och/eller extern.

Med extern förvaltare avses juridisk person som enligt kommunens direktiv förvaltar kommunens kapital. Förvaltaren ska ha Finansinspektionens tillstånd att förvalta annans finansiella instrument eller motsvarande tillstånd från utländsk tillsynsmyndighet eller annat behörigt organ. Uppdraget att förvalta kommunens eller stiftelsernas kapital ska grundas på skriftligt avtal som innehåller för uppdraget tillämpliga delar av finanspolicyn.

Huvudprincipen vad gäller placeringar är att de främst ska ske i kreditvärdiga räntebärande värdepapper med hög likviditet för att minimera risken för kapitalförluster. Tillåtna placeringsalternativ och limiter framgår nedan.

För att tillförsäkra omsättningsbarheten ska samtliga tillgångar vara placerade i likvida instrument som vid var tidpunkt kan säljas. Instrumenten ska karakteriseras av hög kreditvärdighet och god

likviditet. Löptiden får vara högst ett år. Placering hos följande emittenter är tillåtet

- svenska staten, av svenska staten helägda bolag samt av svenska staten garanterade bolag
- Kommuninvest
- svenska kommuner och regioner/landsting samt av dessa helägda bolag under förutsättning av kommunal borgen från ägaren
- bolag ingående i kommunkoncernen
- Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, SEB, Västra Mälardalens Sparbank/Swedbank.

Placering av överskottslikviditet, eller likviditet i syfte att hålla betalningsberedskap får placeras i

- certifikat och Statsskuldsväxlar
- bankinlåning och deposit

3.5 Risker i kapitalförvaltningen

Risken hanteras framför allt på övergripande nivå genom val av strategi och fördelning mellan olika tillgångsslag, det vill säga andelen tillgångar exponerade mot räntemarknaden och aktiemarknaden. Därutöver reglerar den finansiella policyn limiter för ett antal specifika finansiella risker såsom valutarisk, ränterisk och kreditrisk som beskrivs nedan.

Riskmått och limiter ska beräknas utifrån portföljernas marknadsvärde.

3.5.1 Valutarisk

Valutarisken anger portföljens känslighet för förändringar i den svenska kronans värde kontra utländska valutor.

Följande gäller i respektive tillgångsslag:

- Räntebärande värdepapper ska valutasäkras då valutarisken i annat fall skulle bli den dominerande risken i placeringen
- Aktieplaceringar valutasäkras normalt sett inte då valutarisken ingår som en mindre del i den totala risken i placeringar i aktier på utländska marknader.

3.5.2 Ränterisk

Risken mäts genom ränteduration och visar hur känsligt obligationens pris är för förändringar i marknadsräntan. Durationen mäts i antal år och som återstående löptid. Ju längre återstående löptid räntebärande värdepapper har desto känsligare är de för ränteförändringar.

3.5.3 Kreditrisk

Kreditrisk berör ränteplaceringar och definieras som risken för värdeförlust på grund av att en motpart inte fullgör sina finansiella förpliktelser. Kreditrisk definieras som risken för att en fordran inte betalas på utsatt tid och/eller med det belopp som fordran utgör.

För att hantera kreditrisken på ett effektivt sätt ska ränteplaceringar göras genom placering i fonder. Dessa ska bestå av räntebärande papper med god kreditvärdighet och riskspridning. Med god kreditvärdighet menas att räntefonder i huvudsak ska ha en genomsnittlig rating om lägst BBB-/Baa3 (från S&P Global Ratings/Moodys).

4 Kortfristig likviditetsförvaltning

Bakgrund

Kommunen ska säkerställa en god betalningsberedskap genom att en checkkredit på minst 50 miljoner kronor ska finnas. Inom ramen för checkkrediten ska flödet styras så att svängningar i likviditeten minimeras.

Tillgänglig likviditet kan bestå av

- kassa och bank
- noterade räntebärande tillgångar som kan omsättas inom fem dagar
- skriftliga bekräftade, ej använda kreditlöften och checkkredit.

För att möjliggöra en effektiv likviditetshantering ska en samordning inom koncernen av likviditeten ske och likviditetsplaner upprättas.

Likviditetsplaneringen ska

- ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort och lång sikt
- utgöra underlag för beslut om upplåning och placering av likvida medel.

För att kommunen ska kunna sköta sina åtaganden på ett optimalt sätt behövs rättvisande likviditetsprognoser och likviditetsbudgetar från verksamheterna inom koncernen. Varje bolag ska rapportera likviditetsprognoser och likviditetsbudgetar i enlighet med instruktioner som utgår från kommunstyrelseförvaltningen.

4.2 Mål

Det primära målet för den kortfristiga likviditetsförvaltningen är att säkerställa kommunens och koncernens betalningsförmåga på kort sikt.

4.3 Strategi och riskhantering

Risken i den kortfristiga likviditetsförvaltningen ska vara mycket låg givet den korta placeringshorisonten. Det säkerställs genom att:

- Placeringar endast får göras i räntebärande värdepapper
- Placeringar ska ha en god kreditvärdighet
- Genomsnittlig räntebindningstid (duration) i likviditetsförvaltningen får maximalt vara 1 år.

4.4 Tillåtna tillgångsslag

Kortfristig likviditet placeras på det för kommunen/koncernen mest fördelaktiga sättet med beaktande av kommunens likviditetsplan.

Hur likviditeten ska placeras avgörs av placeringshorisonten:

- Likvida medel som bedöms behövas inom två veckor placeras på kommunens koncernkonto
- Likvida medel som bedöms behövas inom 3 månader får placeras på kommunens koncernkonto eller i räntebärande värdepapper
- Likvida medel som och har en längre placeringshorisont än 3 månader bör placeras i räntebärande värdepapper.

5 Medelfristig likviditetsförvaltning

5.1 Bakgrund

Kapitalet i den medelfristiga likviditetsförvaltningen ska säkerställa kommunens och koncernens betalningsförmåga på lång sikt och avser medel som inte bedöms behövas inom det närmaste året.

Den faktiska placeringshorisonten och risken i förvaltningen ska anpassas till kommunens långsiktiga likviditetsprognos.

5.2 Mål

Syftet med den medelfristiga likviditetsförvaltningen är att skapa en meravkastning jämfört med den kortfristiga likviditetsförvaltningen. Mot bakgrund av placeringshorisonten och ett relativt begränsat risktagande är målet en avkastning motsvarande värdeutvecklingen på statsskuldsväxlar plus två procentenheter.

5.3 Strategi och riskhantering

Kommunen ska tillämpa en i huvudsak passiv strategi för övergripande riskhantering där portföljens allokering hålls relativt konstant över tid, så kallad strategisk tillgångsfördelning med rebalansering.

5.4 Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag;

- Räntebärande värdepapper
- Svenska och utländska aktiefonder
- Likvida medel i svensk valuta.

5.5 Limiter för tillgångsslag

Allokeringen mellan olika tillgångsslag uttrycks som en normalportfölj vilken speglar kommunens strategi i kapitalförvaltningen.

TILLGÅNGSSLAG			
	Min	Normal	Max
Räntebärande värdepapper	55%	75%	90%
Aktier	10%	25%	30%
- Varav svenska aktier	0%	25%	50%
- Varav utländska aktier	50%	75%	100%
Likvida medel	0%	0%	15%

6 Långsiktig kapitalförvaltning

Bakgrund

Kommunen har möjlighet att avsätta medel för framtida finansiella åtaganden, i första hand för pensionsändamål. Avsatta medel har en långsiktig karaktär och ska i förvaltningen beakta kommunens behov av medel för pensionsutbetalningar för redan ingångna och kommande pensionsåtaganden.

6.2 Mål

Det huvudsakliga målet med kapitalförvaltningen är att minska belastningen från kommunens pensionsåtagande, både vad gäller likviditetsbehov och pensionskostnader.

Mot bakgrund av ovanstående är en rimlig målsättning att kapitalförvaltningen ska ge en långsiktig avkastning på 3,5 procent per år i reala termer, det vill säga justerat för inflation.

6.3 Strategi och riskhantering

I syfte att minska förlustrisken vid kraftiga börsfall ska andelen riskfyllda tillgångar i portföljen (primärt aktiefonder) styras dynamiskt.

Andelen riskfyllda tillgångar ska löpande justeras så att portföljen som mest kan tappa 20 procent i värde i förhållande till det högsta värdet de senaste 24 månaderna (beräknat som värdet den sista dagen varje månad).

Vid sidan av riskbegränsningen är utgångspunkten för allokeringen mellan tillgångsslagen att i normalläget ha en så hög andel aktiefonder som möjligt för att maximera förväntad avkastning.

6.4 Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag;

- Räntebärande värdepapper
- Svenska och utländska aktiefonder
- Likvida medel i svensk valuta.

6.5 Limiter för tillgångsslag

Allokeringen mellan olika tillgångsslag uttrycks som en normalportfölj vilken speglar kommunens strategi i kapitalförvaltningen.

TILLGÅNGSSLAG			
	Min	Normal	Max
Räntebärande värdepapper	5%	30%	100%
Aktier	0%	70%	80%
- Varav svenska aktier	0%	25%	50%
- Varav utländska aktier	50%	75%	100%
Likvida medel	0%	0%	15%

7 Skuldhantering

7.1 Generella principer

- Den övergripande målsättningen för skuldhanteringen är att **optimera balansen mellan risk och kostnad** ~~minimera upplåningskostnaderna~~ samt att trygga finansieringen för kommunen på såväl lång som kort sikt
- Genom att långsiktigt skapa en stabilitet i de framtida räntekostnaderna ges möjlighet att anpassa verksamheten till nya räntelägen
- Kapitalbehovet ska säkerställas genom god framförhållning och genom ett aktivt upplåningsförfarande
- Kommunens externa skuldportfölj ska vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden. Den externa skuldportföljen bör även vara finansierad från flera kreditgivare och finansieringskällor (undantaget Kommuninvest och Staten).

7.2 Riskdefinitioner

- *Ränterisk (räntebindning)*, definieras som en negativ effekt på kommunens räntenetto på grund av förändringar av det allmänna ränteläget
- *Finansieringsrisk (kapitalbindning)*, innebär att kommunen inte kan refinansiera sina lån när så önskas eller ta upp ny finansiering på marknaden när behov uppstår
- *Kreditmarginalrisk (marginalbindning)*, definieras som en negativ effekt på kommunens räntenetto på grund av förändringar i kreditmarginaler.

Ovanstående risker ökar om kommunens kreditvärdighet försämras eller en stor del av skuldportföljen förfaller vid ett eller några enstaka tillfällen. Risken ökar även vid finansiell oro då kreditgivarna har svårigheter att finansiera sin utlåning.

~~Under avsnittet Övriga risker beskrivs ytterligare risker relaterat till skuldhantering.~~

7.3 Hantering av risker

Kommunens externa skuldportfölj ska vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden. En lång kapitalbindning ska eftersträvas givet en avvägning mellan vilka kostnader det medför och hur portföljen ser ut riskmässigt.

- Kommunens externa skuldportfölj ska eftersträva en förfallostruktur där maximalt 40 50 procent av kapitalet förfaller inom 1 år
- Den genomsnittliga kapitalbindningen ska vara inom intervallet 1,5-4 år bör inte understiga 2 år.

Limit för ränterisk i form av ett intervall (uttryckt som genomsnittligt vägd räntebindningstid) för kommunens externa skuldportfölj; Intervallet sätter tillsammans med maximal andel ränteförfall inom 1 år ramarna för kommunens externa ränteförfallostruktur.

- Tillåtet intervall för den genomsnittliga räntebindningen är 1,5-4 år 2-4 år
- Kommunens externa skuldportfölj ska ha en ränteförfallostruktur där maximalt 40 50 procent av ränteförfallen ligger inom 1 år.

Derivatinstrument får användas för att hantera risker och för att styra portföljens räntebindning. Hur dessa instrument ska hanteras anges i avsnitt 7.5.

7.4 Finansieringsalternativ

Följande finansieringskällor är tillåtna:

- bilaterala lån (avtal mellan två parter som innebär att båda ingående parter har ömsesidiga förpliktelser)
- eventuellt övriga nya/kompletterande upplåningsformer (efter separat beslut i kommunfullmäktige).

En spridning mellan olika finansieringskällor bör eftersträvas. Maximal andel per kreditgivare bör inte överstiga 60 procent. Denna restriktion gäller dock inte om kreditgivaren är Kommuninvest eller Svenska staten.

Tillåtna motparter vid upplåning;

- Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, SBAB, SEB, Västra Mälardalens Sparbank/Swedbank, Nordiska Investeringsbanken (NIB) Kommuninvest och Svenska staten.

Tillåtna motparter vid derivataffärer;

- Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, SEB, Västra Mälardalens Sparbank/Swedbank.

Maximal löptid för lån är tio år. För längre löptider krävs separat beslut i kommunfullmäktige.

7.5 Finansiella derivat

Syftet med att använda derivatinstrument är framför allt att skydda kassaflödet för att därigenom skapa en framförhållning när det gäller en ränteuppgångs påverkan på det ekonomiska resultatet. Derivat ska inte användas för att spekulera i en viss möjlig ränteutveckling utan som ett verktyg för att skapa bästa möjliga villkor för finansieringen.

Derivatinstrument får endast användas för att hantera underliggande lån med syfte att förändra räntebindningen, snitträntan och/eller säkerställa en maximal räntenivå. Nettovolymen utestående räntederivat får inte överstiga den totala låneskulden.

Maximal löptid för räntederivat är tio år. För längre löptider krävs separat beslut i kommunfullmäktige.

Följande instrument (~~samt kombinationer av dessa~~) är tillåtna vid hantering av ränterisk i skuldportföljen

- ränteswap. Används för att ändra räntebindningen i existerande lån
- ~~Cap ("räntetak"). Används för att sätta ett "tak" på räntenivån i kommande räntebetalningar~~
- ~~Floor ("räntegolv"). Används för att sätta ett "golv" på räntenivån i kommande räntebetalningar. Cap och Floor utgör tillsammans en "räntekorridor".~~

7.6 Utlåning

Kort och långfristig utlåning får ske till företag, organisationer, stiftelser med mera där kommunen är ägare eller har ett väsentligt intresse. Kommunen ska ha en restriktiv hållning till utlåning. Utlåning får inte ske till **övriga** privata företag eller till privatpersoner. De särskilda riktlinjer som kommunfullmäktige antagit om delbetalning av anläggningsavgifter är inte att betrakta som utlåning.

Vid utlåning ska kreditprövning ske och räntan **vara marknadsmässig för att uppfylla EU:s statsstödsregler avseende**

konkurrensneutralitet, motsvara kommunens så kallade internränta. Maximal lånetid är fem år (undantag där kommunen har lämnat lån till kommunala bolag).

För att utlämnande av lån ska tillstyrkas ska;

- ändamålet stödja kommunens mål för verksamheten
- verksamheten ha en långsiktig plan och inriktning som ger kommunen och dess medborgare ett tydligt mervärde, på både kort och lång sikt
- verksamheten vila på realistiska ekonomiska grunder.

Beslut om utlåning fattas av kommunfullmäktige.

7.7 Leasing

Ett leasingavtal klassificeras som finansiell leasing om de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med ägandet av leasingobjektet i huvudsak finns hos leasetagaren. Ett leasingavtal som inte är ett finansiellt leasingavtal är ett operationellt leasingavtal. Detsamma gäller avtal upp till tre år oavsett om det annars uppfyller kriterierna för ett finansiellt avtal.

Finansiell leasing jämförs med upplåning och omfattas av riktlinjerna för upplåning i finanspolicyn. Beslut om finansiell leasing fattas av kommunstyrelsen/kommunstyrelsens arbetsutskott och avtalet undertecknas av personer i enlighet med dokumentet "Undertecknande av handlingar". Beslut om att ingå avtal om finansiell leasing för bolagen ska, efter samråd med kommunens ekonomichef, fattas av styrelsen.

Restriktivitet ska gälla för tecknande av leasingavtal. Leasing bör endast användas om totalkostnaden understiger kostnaden för lånefinansiering. Beslut om operationell leasing fattas av kommunens ekonomichef.

Alla leasingavtal ska sammanställas i samband med delårsrapport och bokslut.

8 — Övriga risker

8.1 — Motpartsrisk

Motpartsrisk, risken att resultatet försämras om en motpart inte fullgör sina förpliktelser. Förpliktelser kan avse placeringar, ränta och låneskuld på lämnade krediter, positiva marknadsvärden på derivataffärer med mera.

Motpartsrisken ska begränsas genom att fastställa vilka externa motparter kommunen får göra affärer och ingå affärsavtal med.

Motparten ska inneha en kreditbedömning (rating) av Standard & Poor's eller Moody's. Vid de fall motparten har fler än en rating ska den lägsta ratingen gälla. Om ingen officiell rating finns så är en skuggrating från bank godkänd som rating. Lägsta tillåtna rating är A-.

Motparter ska utgöras av bank eller värdepappersinstitut som står under Finansinspektionens tillsyn eller motsvarande tillsyn i annat land.

Finansiella derivatkontrakt får endast ingås med motpart som har tecknat ett internationellt swapavtal (ISDA, International swap and derivat agreement), alternativt ramavtal.

8.2 — Valutarisk

- *Valutarisk*, värdet förändring av en valuta i förhållande till andra valutor.

Kommunen ska inte ta några valutarisker vid placering av likviditeten. Kommunen ska inte ta några valutarisker vid upplåning. Om upplåning sker i utländsk valuta ska valutarisken omedelbart försäkras bort.

8.3 — Operativa risker

- *Operativa risker*, Risken för merkostnader på grund av att fel uppstår till följd av IT-problem, bristande rutiner eller mänskliga misstag.

Målsättningen med hanteringen av operativa risker är att

- se till att finansverksamheten bedrivs på ett kontrollerat sätt och att kommunen vid varje tidpunkt har korrekt information

om positioner och risker så att beslut kan fattas på korrekta grunder

- ~~minimera förluster på grund av fel i processer, system eller på grund av bristande kontroll.~~

De operativa riskerna ska minskas på följande sätt:

- ~~Det ska finnas en process för löpande identifiering, värdering och hantering av operativa risker inom finansverksamheten. Innan nya finansiella instrument får användas ska det säkerställas att de kan hanteras i systemen, både redovisnings- och värderingsmässigt.~~
- ~~Avvikelse från fastlagd policy ska snarast rapporteras till kommunstyrelsen.~~
- ~~Den operativa finanshanteringen ska dokumenteras.~~
- ~~Kommunen ska fortlöpande identifiera, värdera och hantera operativa risker inom finansverksamheten.~~

9 Riskkontroll, styrning och rapportering

Ansvar för affärsavslut, kontroll, rapportering och finans-administrativa system hos kommunen ska spridas på flera personer för att uppnå en god riskkontroll.

För att skapa konkurrens i prissättningen bör flera kreditgivare tillfrågas i samband med nyupplåning/refinansiering av krediter. Detsamma gäller vid upphandling av derivataffärer samt vid placering av likvida medel.

Säkringsredovisning avseende finansiella derivat ska tillämpas. Dokumentation avseende säkringsredovisning ska utvecklas separat enligt rådande praxis.

Avvikelser från fastlagd finanspolicy ska snarast rapporteras till kommunstyrelsen.

9.1 Rapportering

För att ge kommunstyrelsen och kommunfullmäktige kontinuerlig information avseende medelsförvaltningens utveckling ska ett väl fungerande rapporteringssystem finnas.

Rapportering avseende likviditetsförvaltning, långsiktig medelsförvaltning samt övrig finansiell verksamhet följer kommunens uppföljningsprocess:

- Rapportering ska ske minst tre gånger årligen till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i samband med tertialrapport, delårsrapport och bokslut för det aktuella räkenskapsåret
- Bolagens ledning ska minst tre gånger årligen lämna en rapport till bolagens styrelse om finansverksamheten.

Rapporteringen ska minst innehålla följande delar

- aktuell likviditetssituation
- utestående låneskuld, derivat och placeringar
- uppföljning av finanspolicy avseende riktlinjer som till exempel ränte- och kapitalbindning
- borgensåtaganden och utlämnade lån
- eventuella avvikelser från finanspolicyn.

Gäller från och med 2023-04-01. 2020-04-01.